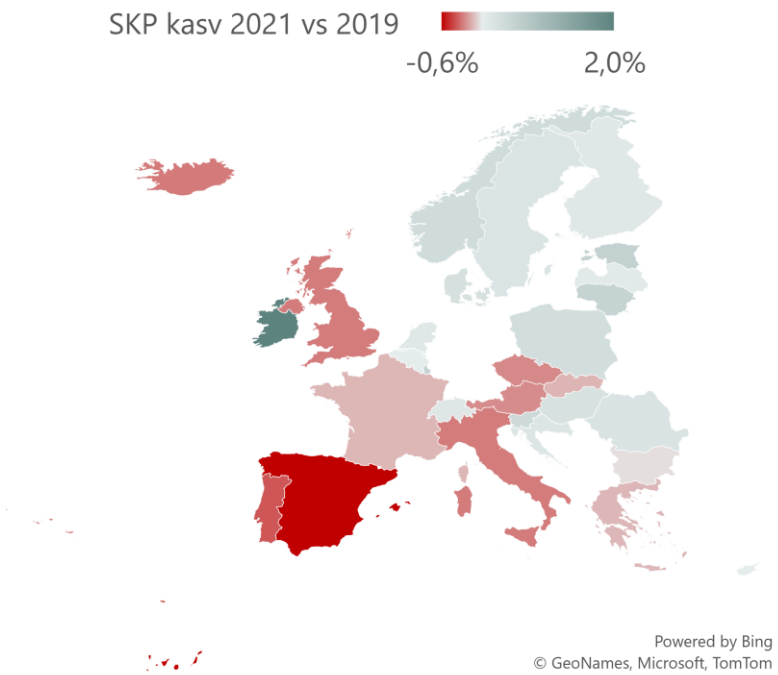
Mis toimub majanduses?

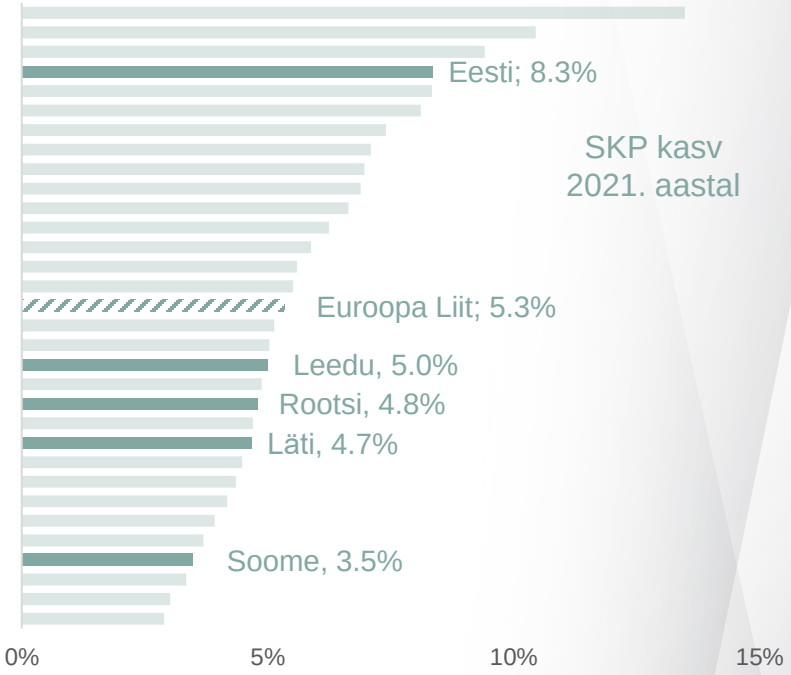
Kristo Aab
LHV majandusanalüütik

VÄLISKESKKOND

Eesti majanduse edukuse määravad naabrid

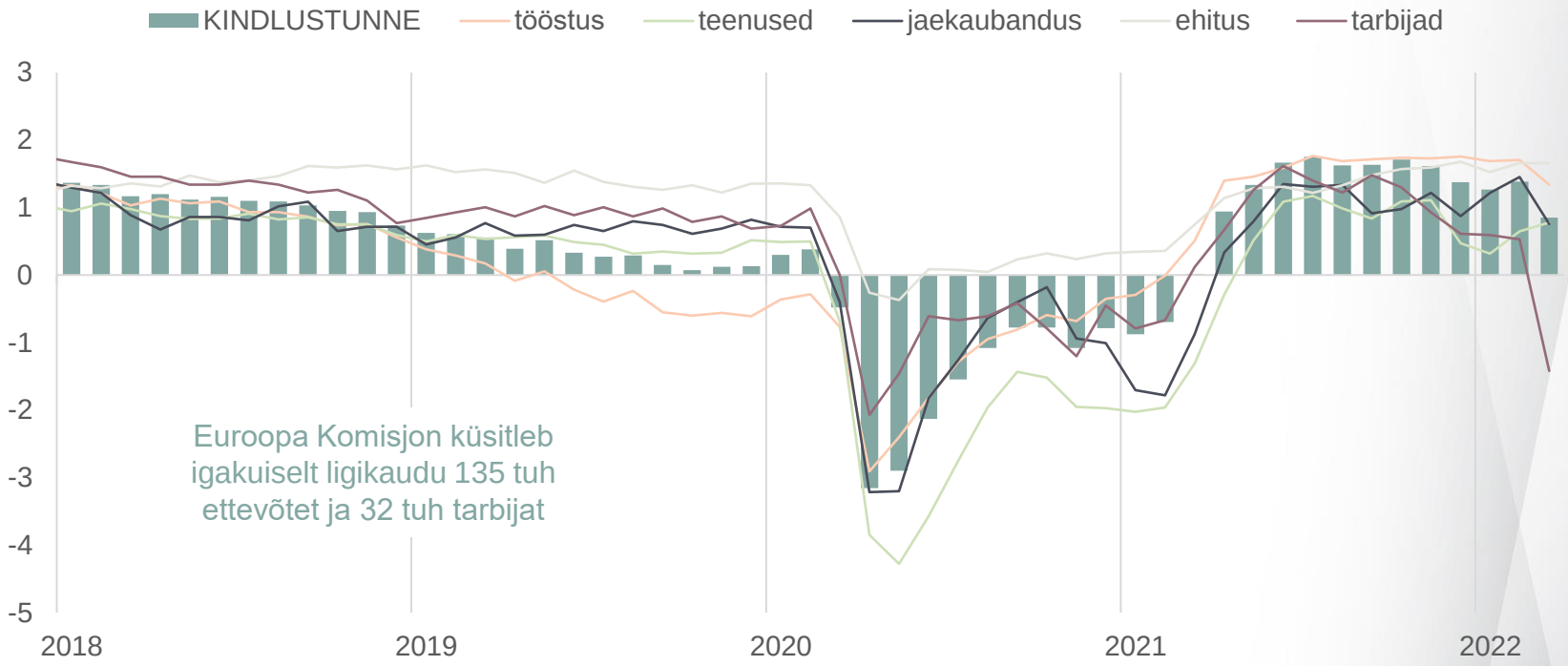
Põhja-Euroopa pääses COVID-i kriisis kergemini

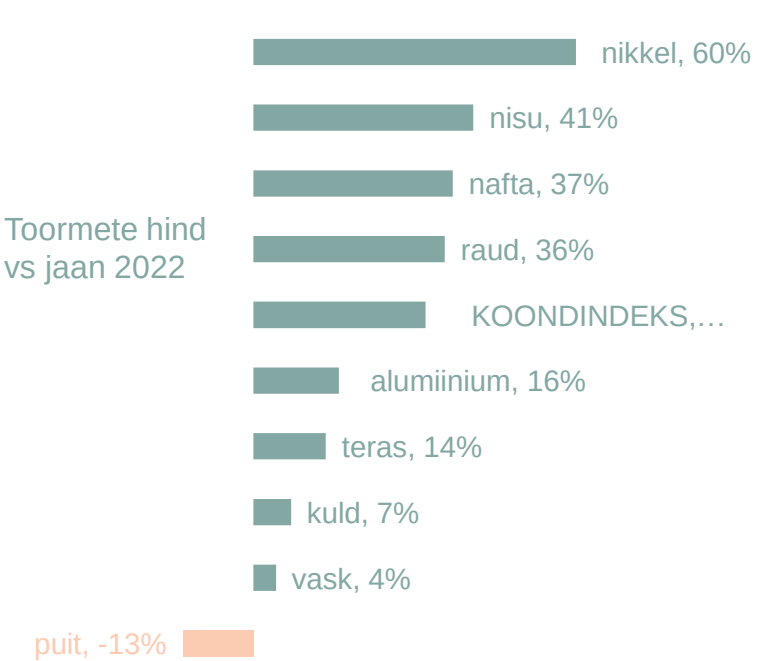
Allikas: Eurostat, IMF

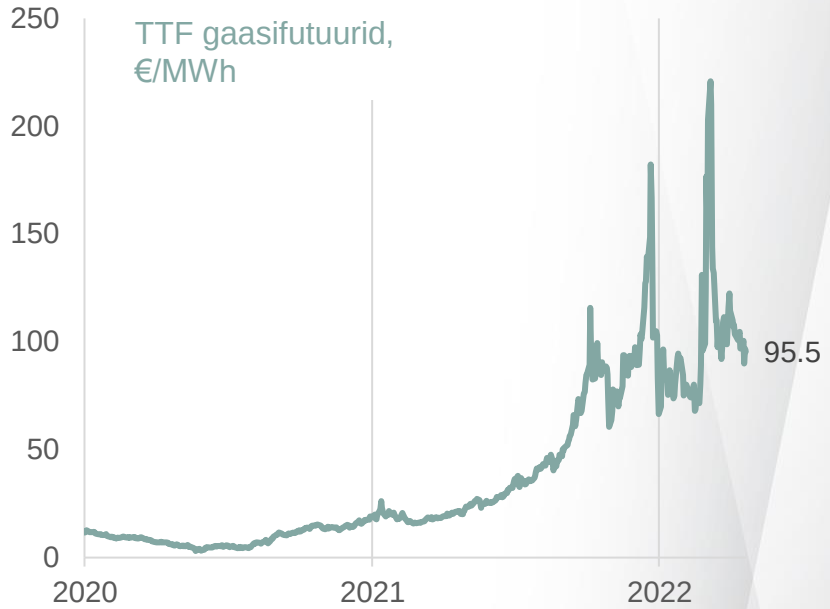
Euroopa tarbijate kindlustunne on sõjast tugevalt häiritud

Allikas: Euroopa Komisjon

Maailmamajanduse kasvu dikteerivad toormehinnad

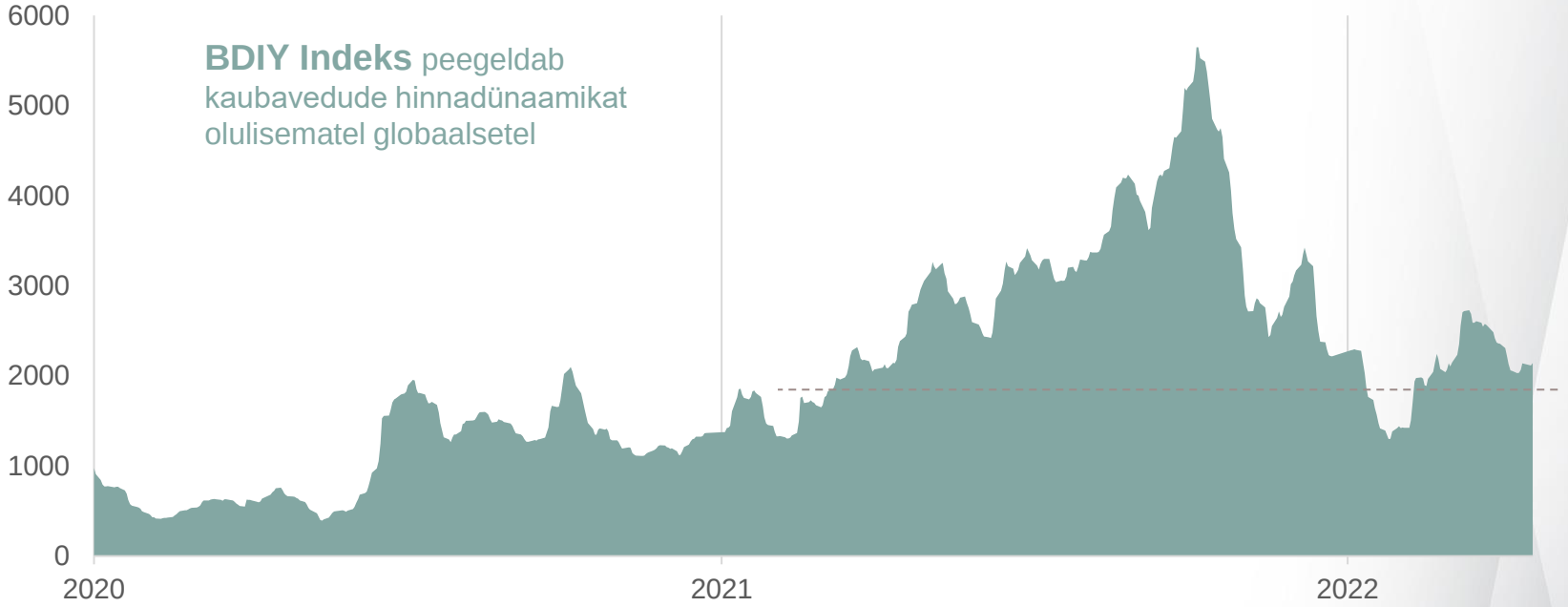

Allikas: Bloomberg

Transpordihindade taastumine on märk majanduskasvu stabiliseerumisest

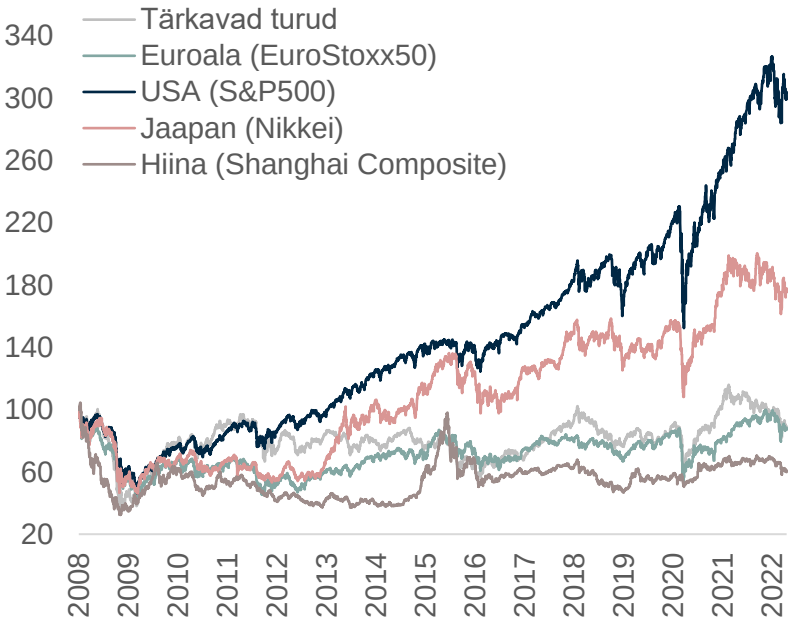
… samas on mitmed Hiina sadamad suletud COVIDi tõttu

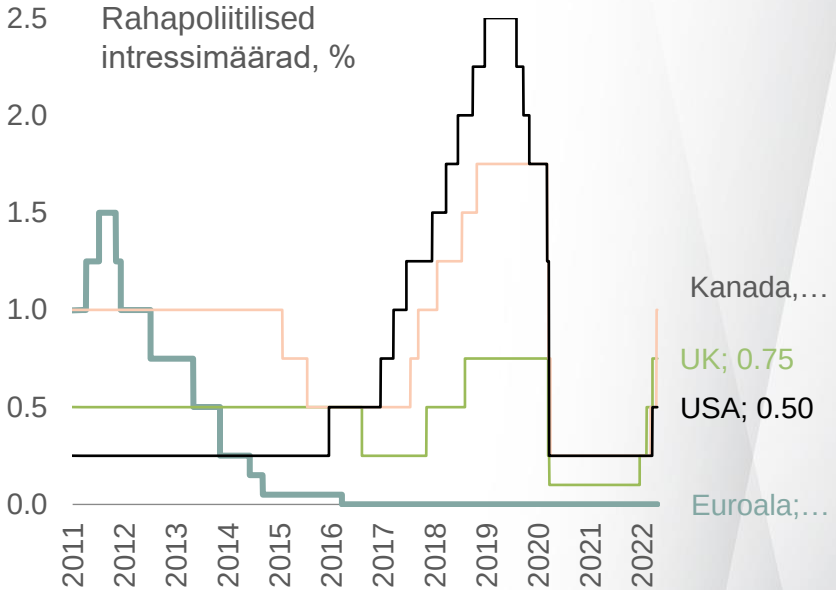
Allikas: Bloomberg

Aktsiaturgudel on kasv pidurdunud intressitõusude ootuses

- Aktsiaturud tõusid COVID-kriisi põhjast 85-90%, enne kui kasv taltus

- Esimesed keskpangad on juba intresse kergitanud

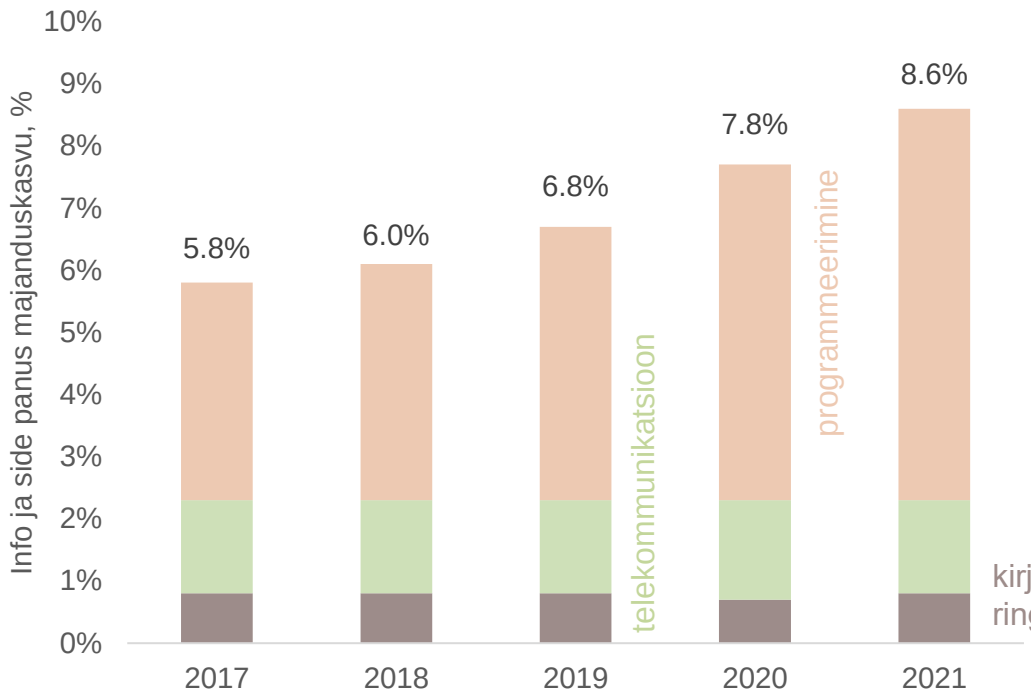

Allikas: Bloomberg

EESTI MAJANDUS

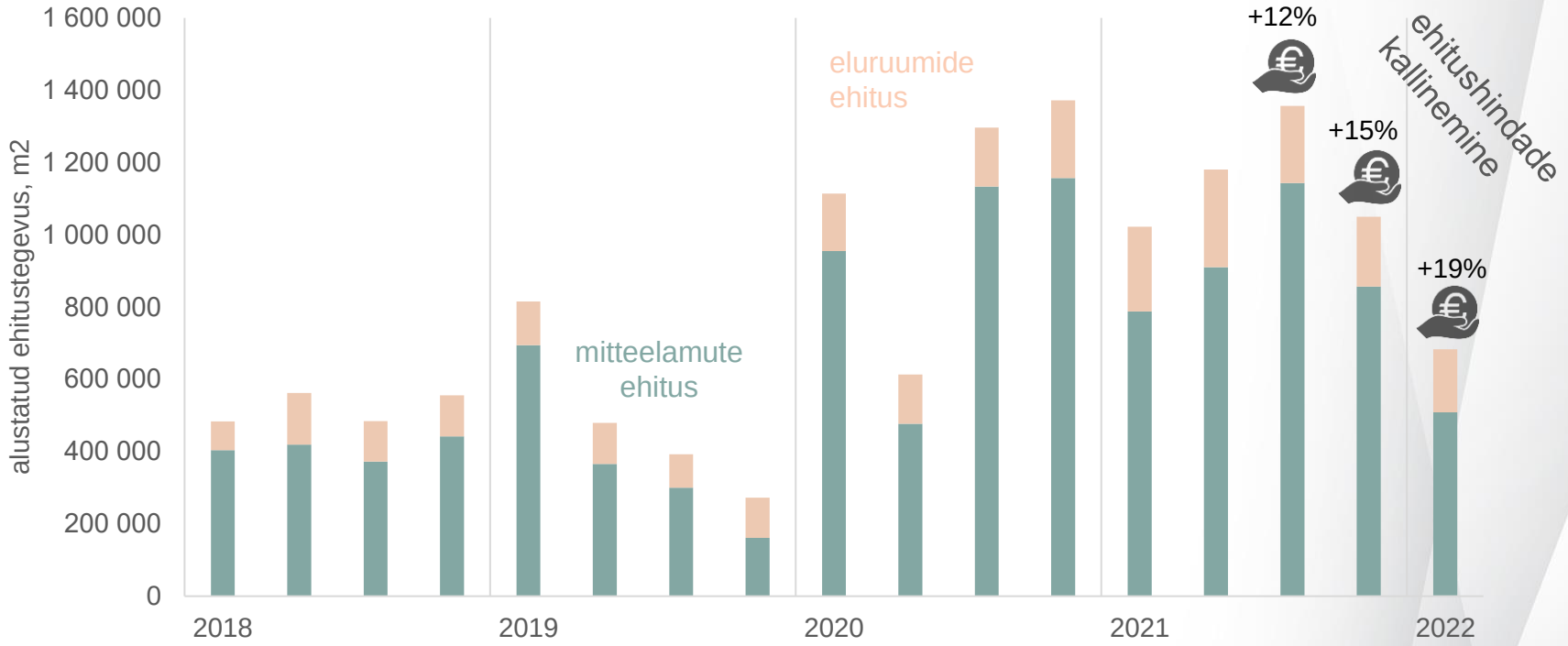
Majanduse kindlustunne püsib tugev sõjale vaatamata

IT sektor pakub positiivset tuge läbi kriiside

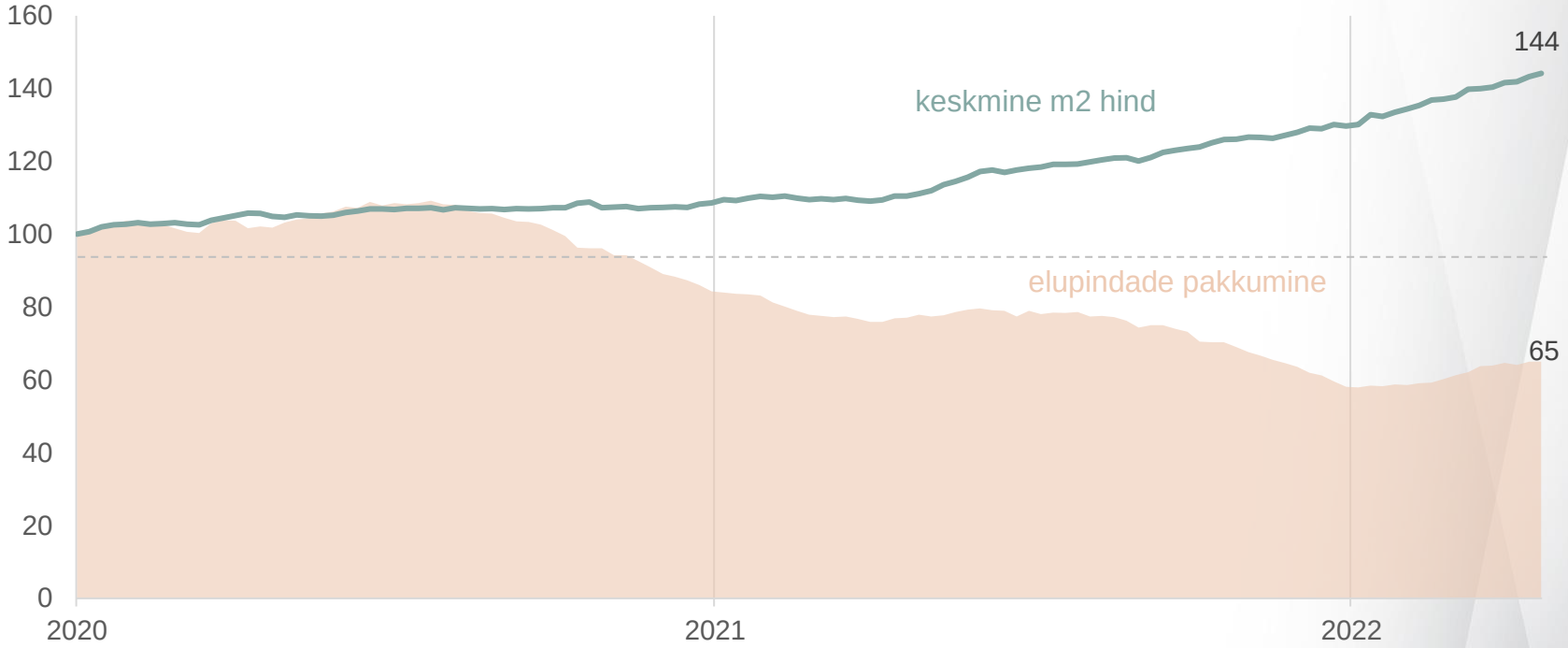
- 15% mullusest majanduskasvust tuli programmeerimisteenusest
- Lisandväärtus töötatud tunni kohta on 2x kõrgem Eesti keskmisest
- 2021. aastal ka ühekordsed mõjutegurid

Sisendhindade kasv pidurdab ehitustegevust

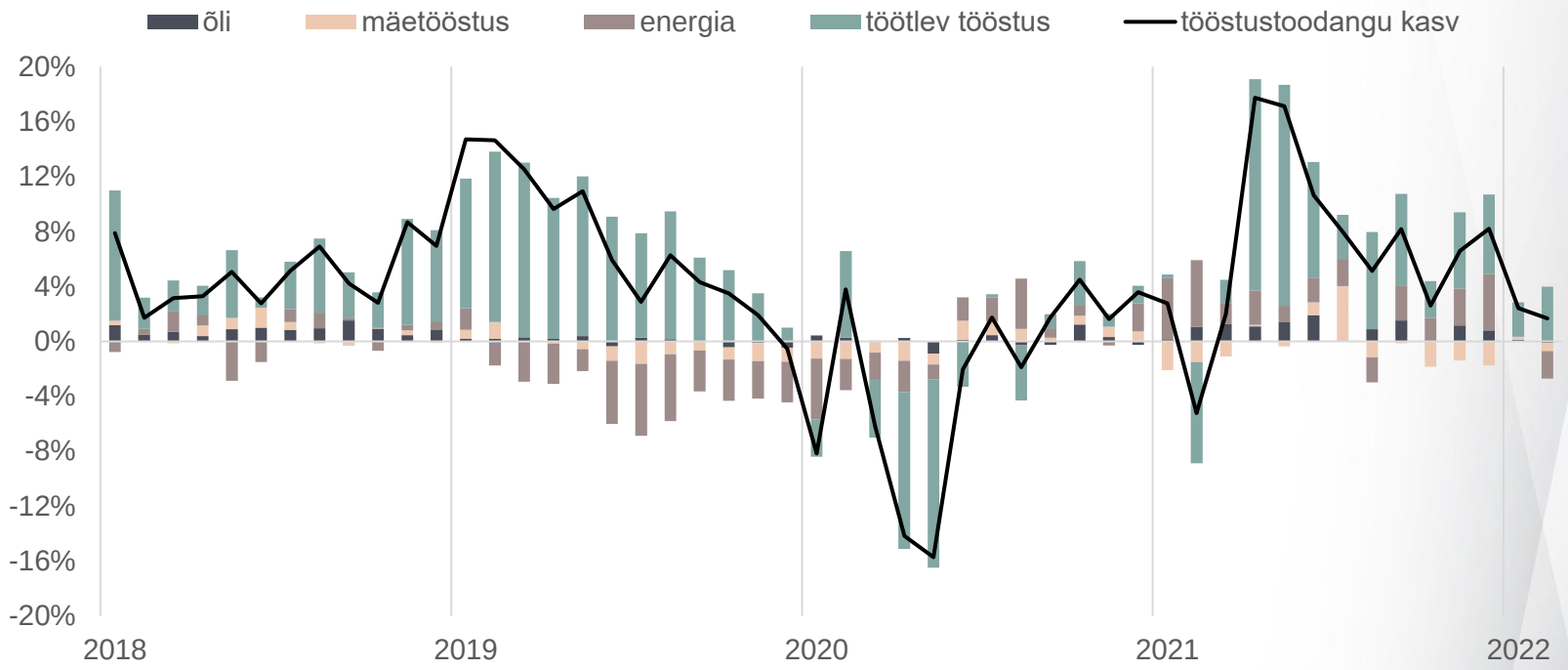
Allikas: EMTA

Elamukinnisvara pakkumine on vähenenud ja toonud kaasa hinnatõusu

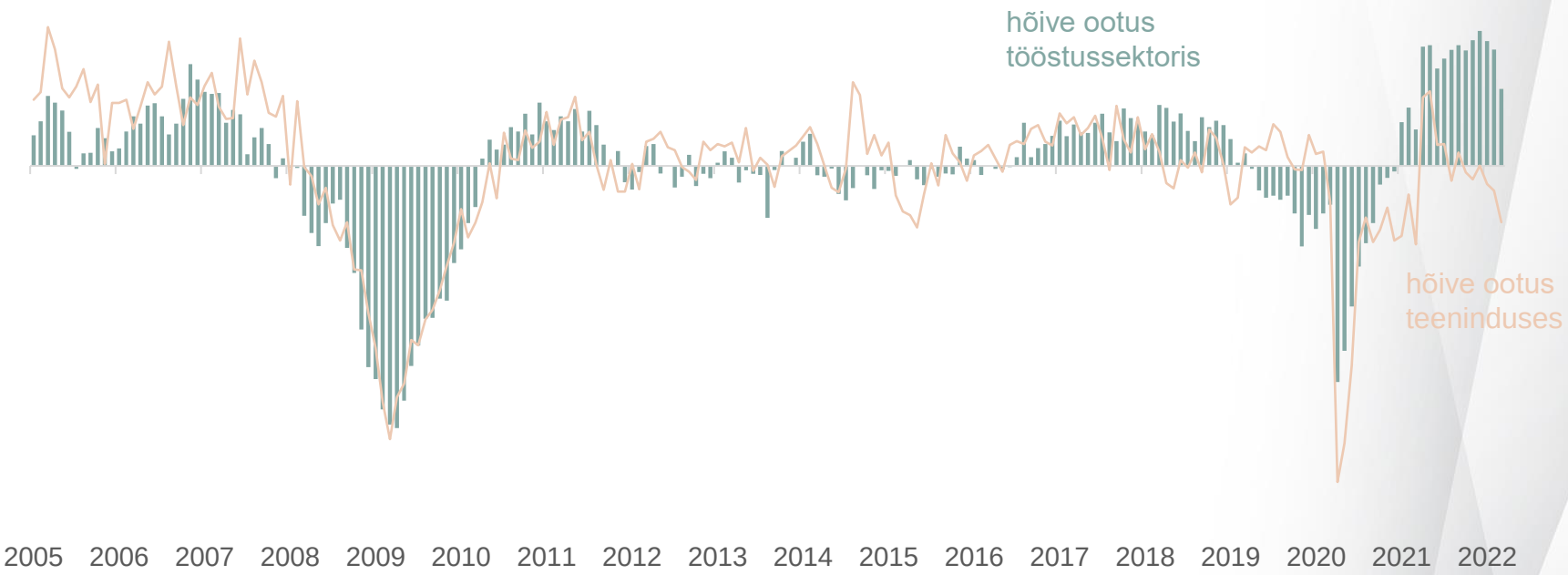
Allikas: kv.ee

Mullusest soojem talv kärpis põlevkivisektori toodangut

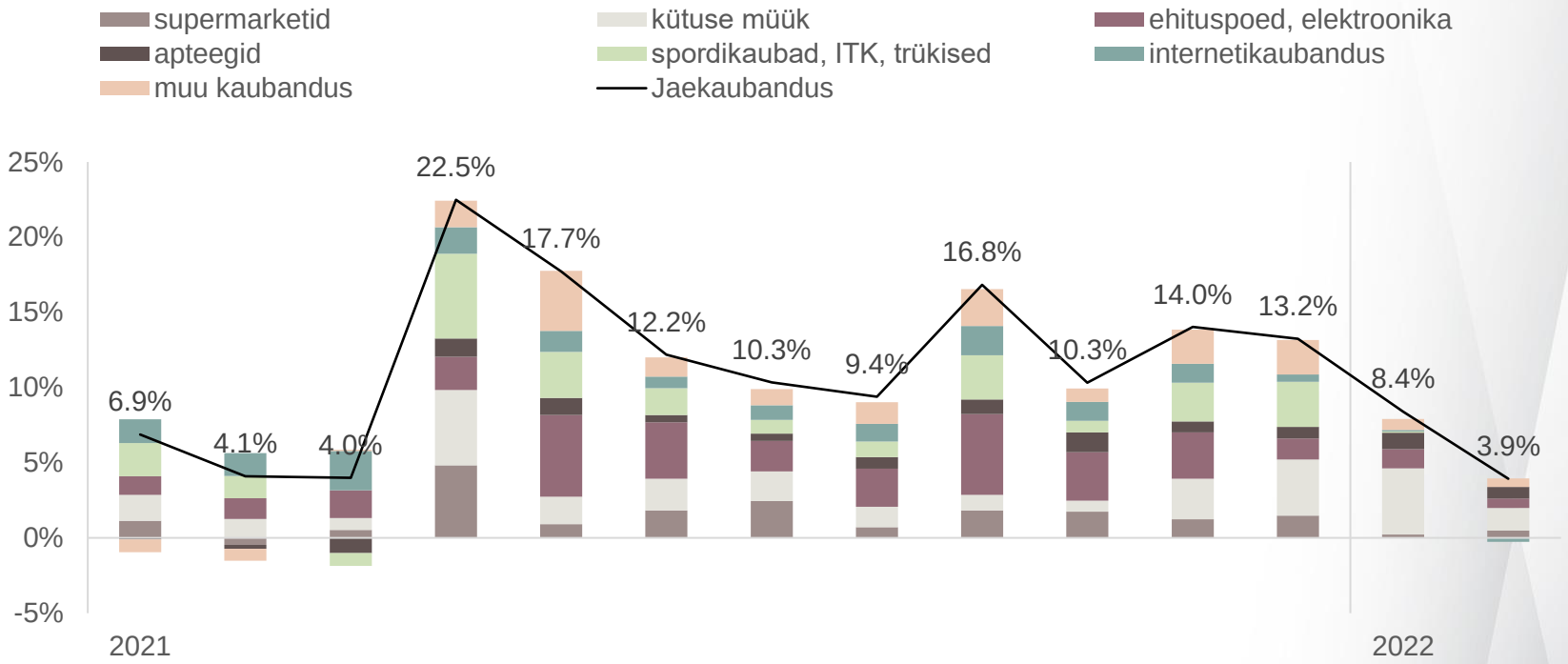
Allikas: statistikaamet, LHV arvutused

Tööstuses on ettevõtjad lähituleviku osas optimistlikumad kui teeninduses

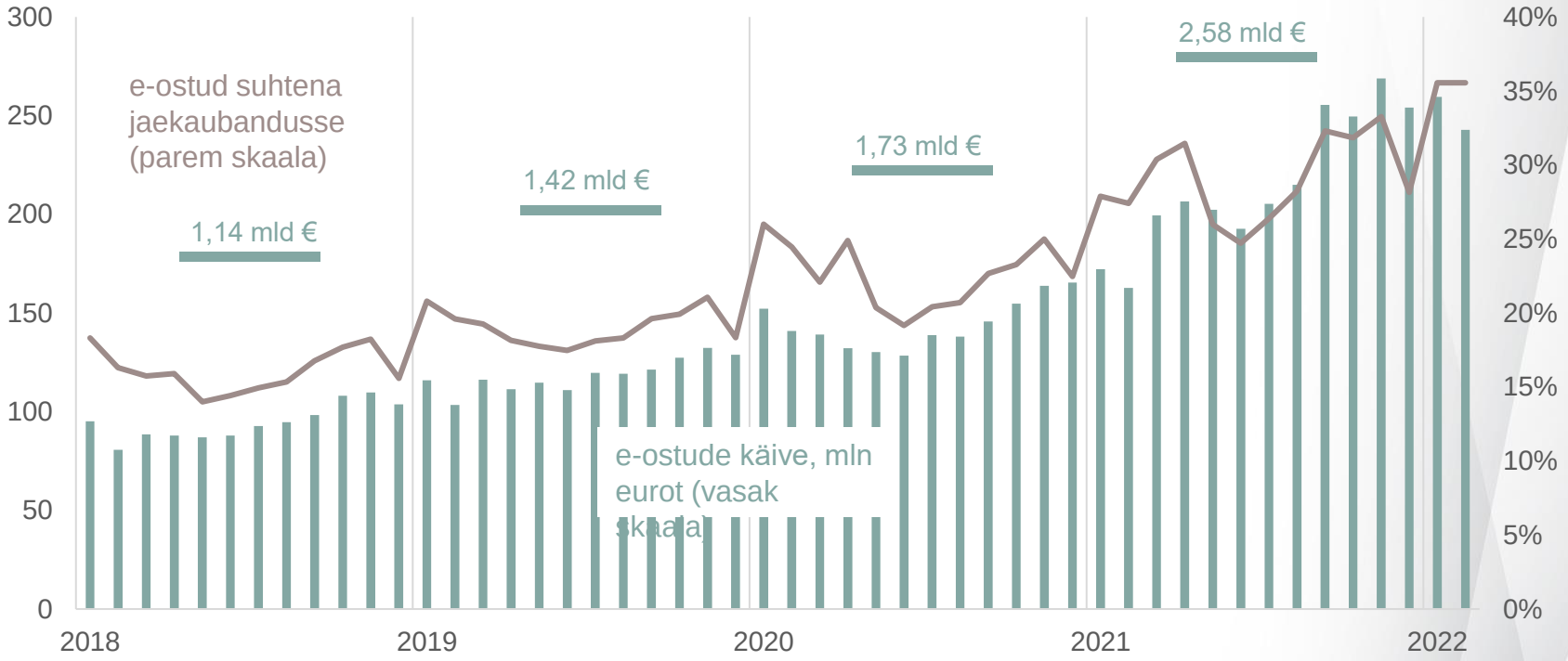
Allikas: Euroopa Komisjon

Jaemüük kasvab kiirest inflatsioonist hoolimata

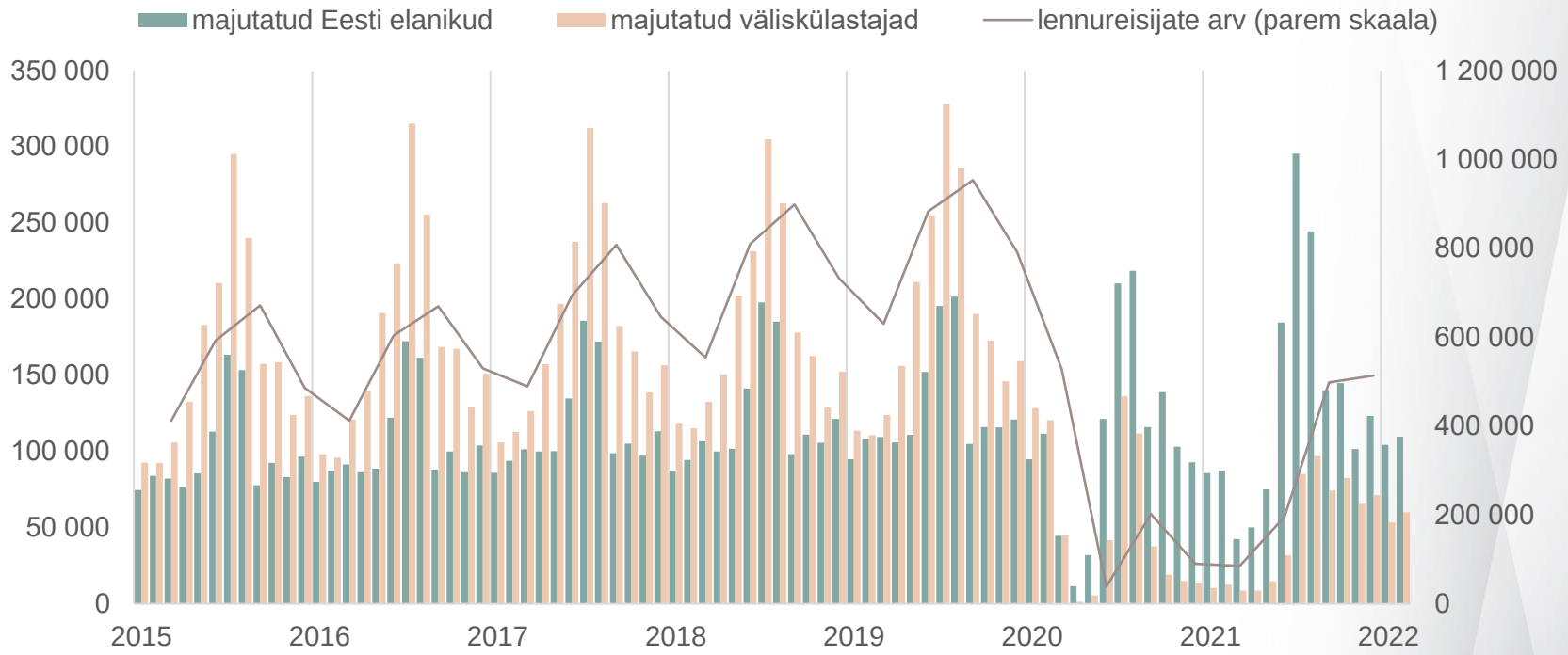
Allikas: statistikaamet

E-kaubanduse maht tegi mullu märkimisväärse kasvu

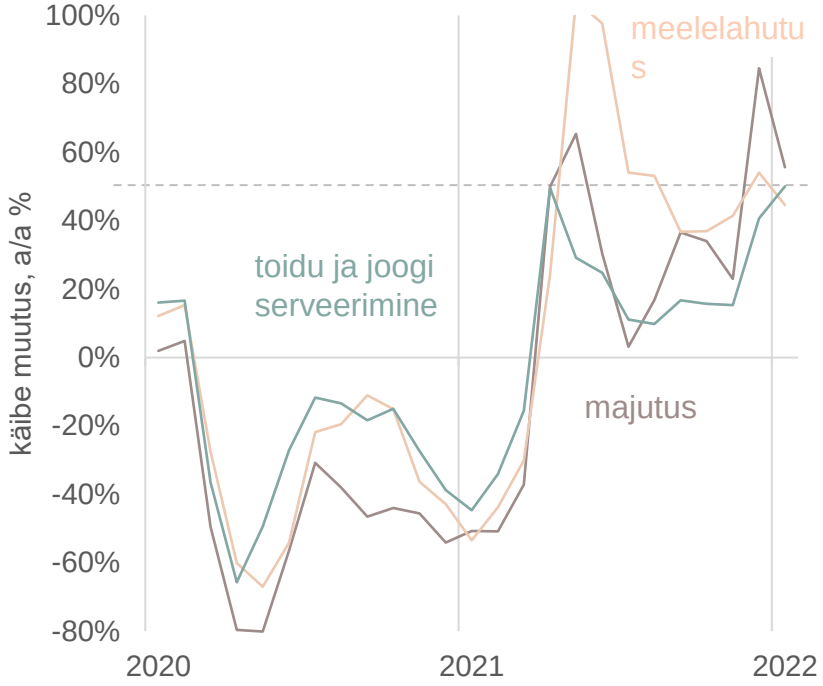
Allikas: Eesti Pank, statistikaamet

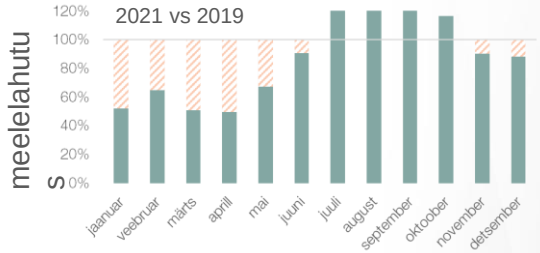
Välisturism taastub aeglaselt

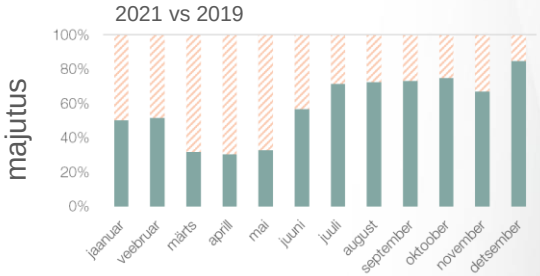

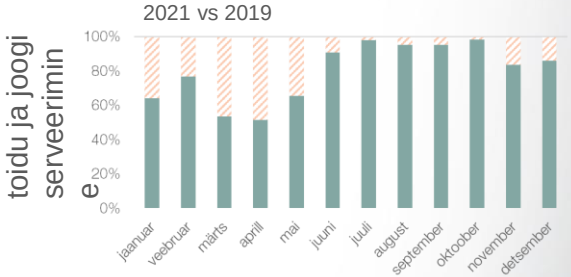
Allikas: statistikaamet

Turismi- ja meelelahutussektor pole kriisi eelsele tasemele jõudnud

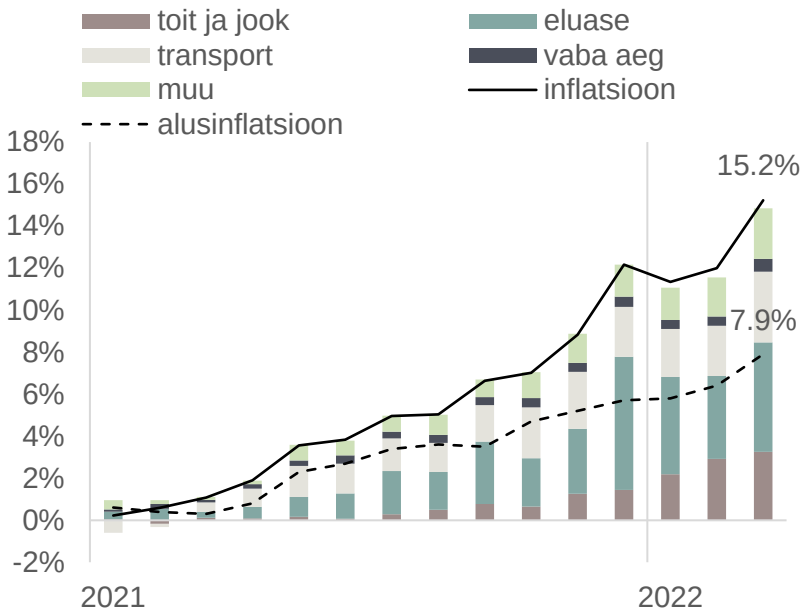

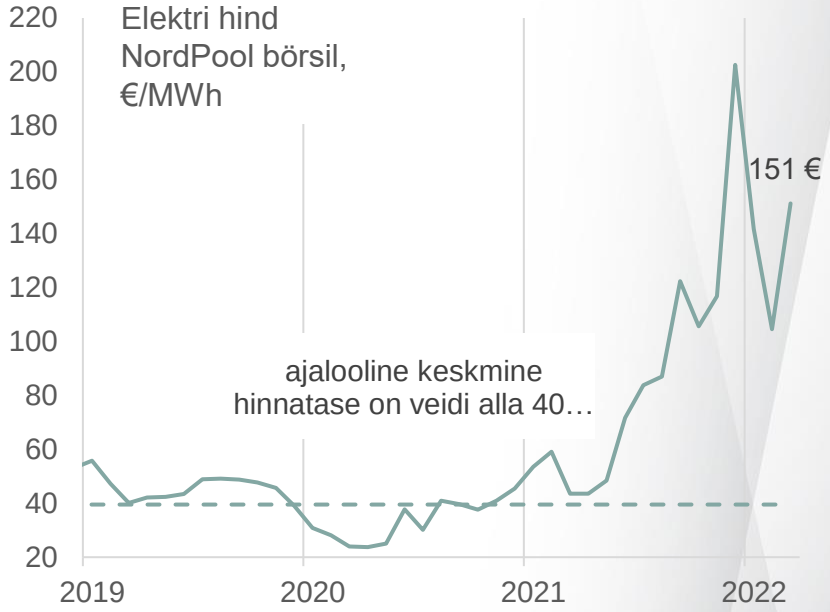

Allikas: EMTA

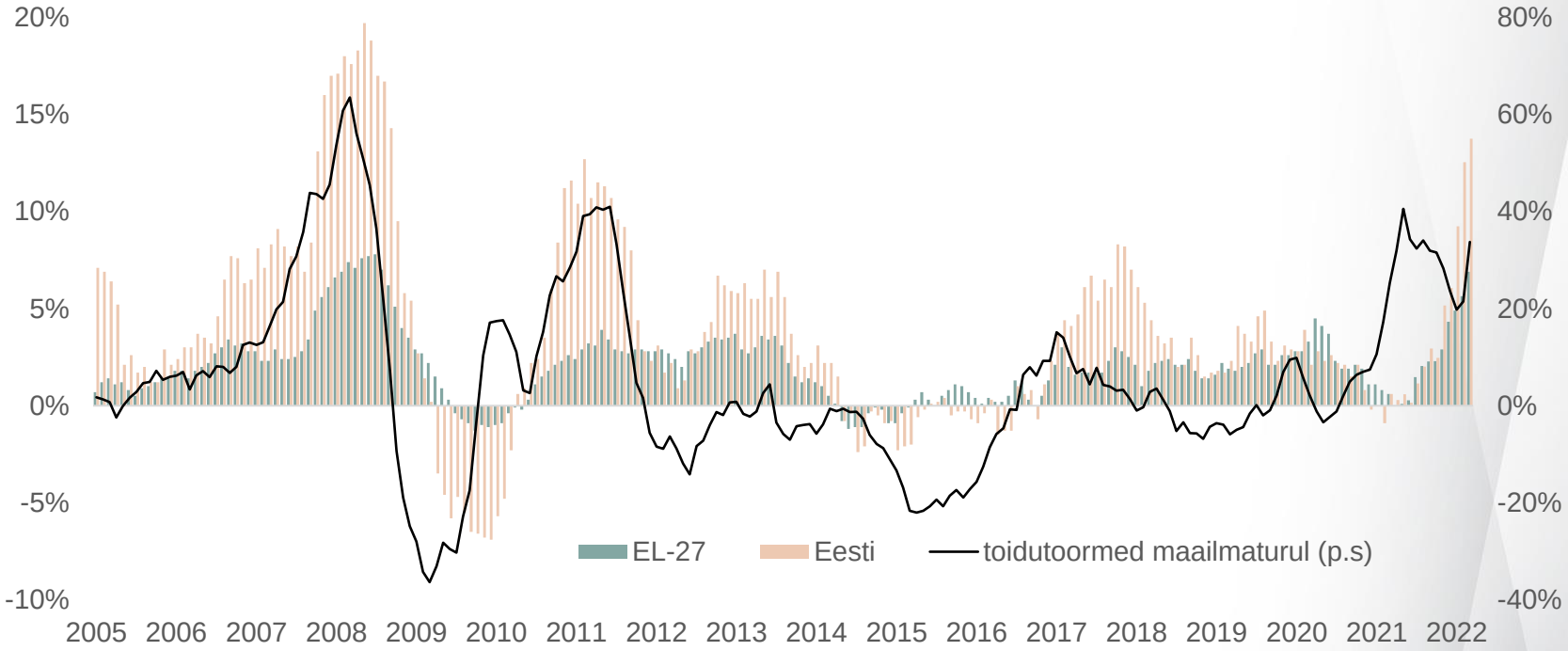
Hinnatõusu veavad kallinenud energia kulud

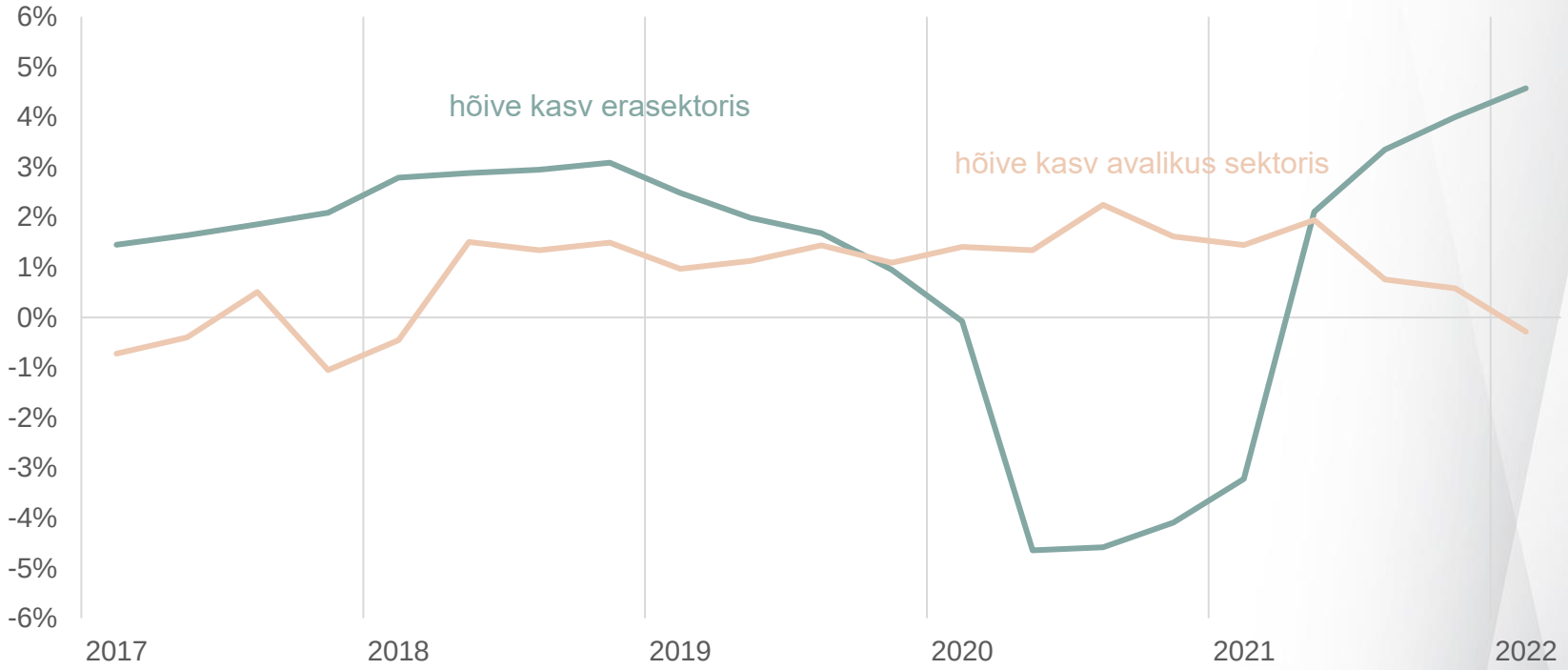
Allikad: statistikaamet, Eurostat, Bloomberg

Toiduainete hinnatõus on kerkinud 15% juurde

Allikad: Eurostat, Bloomberg

Hõive on erasektoris taastunud

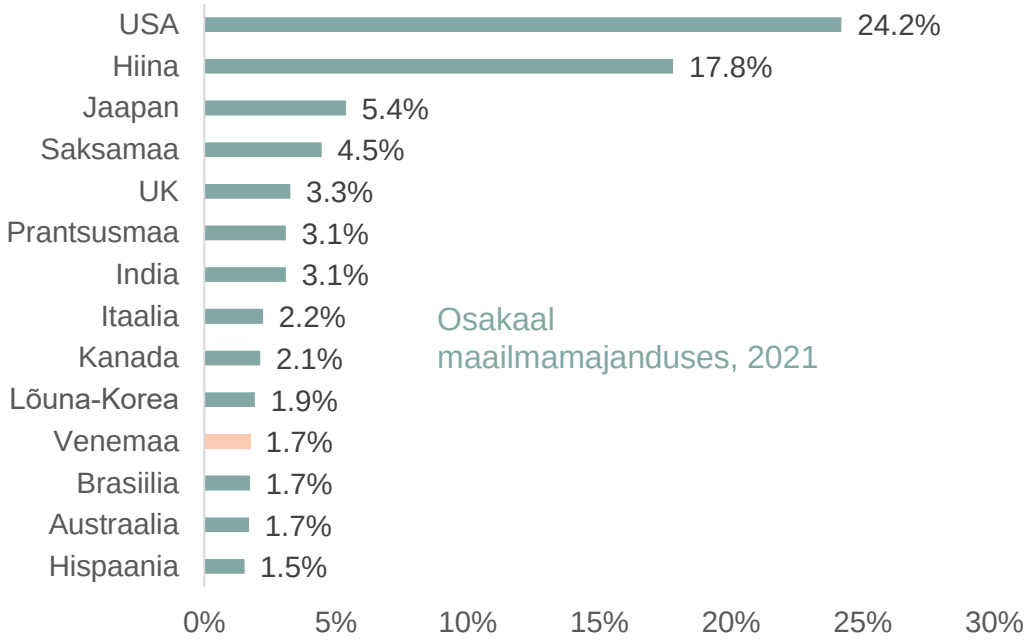

Allikas: maksu- ja tolliamet, Eesti Pank

SÕJA MÕJU MAJANDUSELE

Määramatuse kasv ja kõrged hinnad

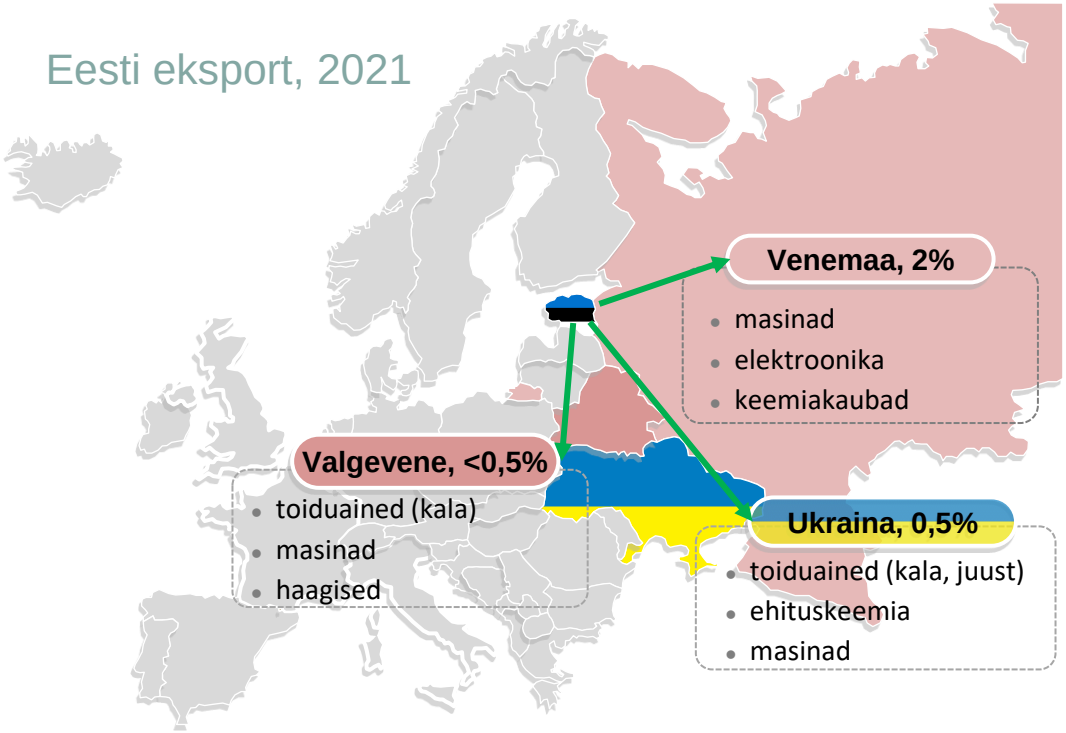
Venemaa osakaal maailmamajanduses ei vasta nende geograafilisele suurusele

- 70% ekspordist on seotud maavaradega
- Nafta ja gaasi müük annab 40% riigi tuludest
- 40% tööstuskaupadest imporditakse (EL-ist 14%)
- Imporditakse – ravimid, sõidukite komponendid, tehnoloogilised lahendused masinatööstuses, kiibid ja IT seadmed

Allikad: IMF, Atlas of Economic Complexity, ECIPE

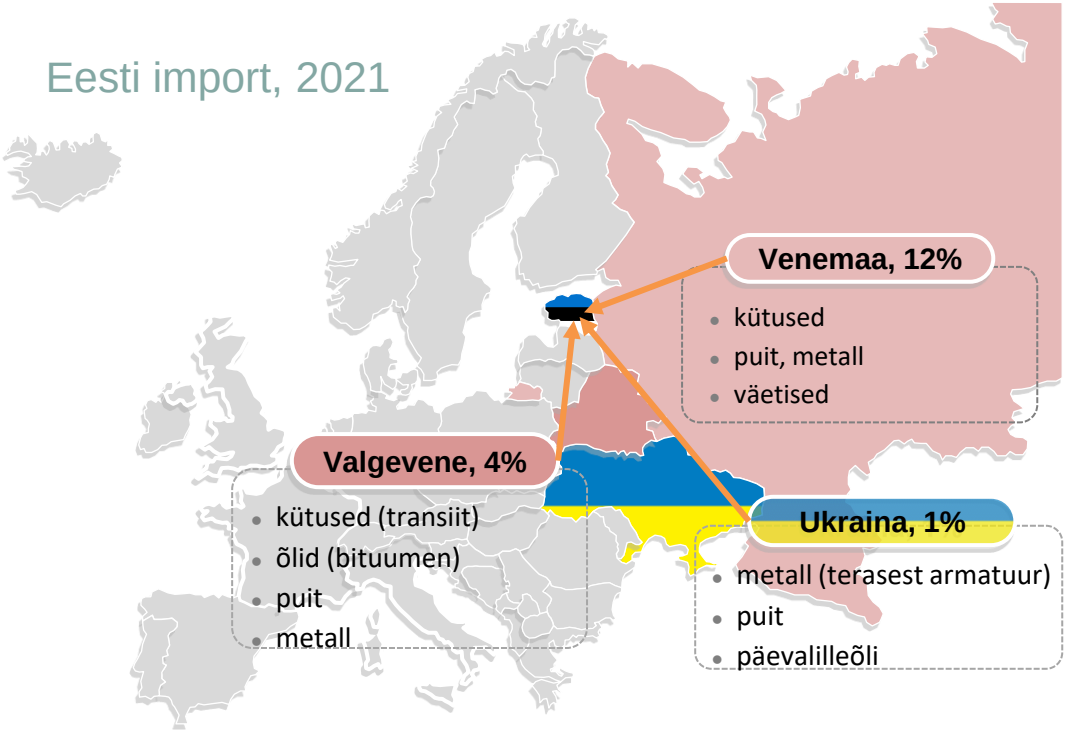
Venemaa ei ole Eesti ekspordisektorile oluliseks sihtturuks

- Vene suunalise ekspordi osakaal on 2014. aastast vähenenud ligikaudu 2 korda
- Ekspordi katkemine mõjutab rohkem üksikuid ettevõtteid kui tegevusalasid või majandust tervikuna

Allikad: statistikaamet

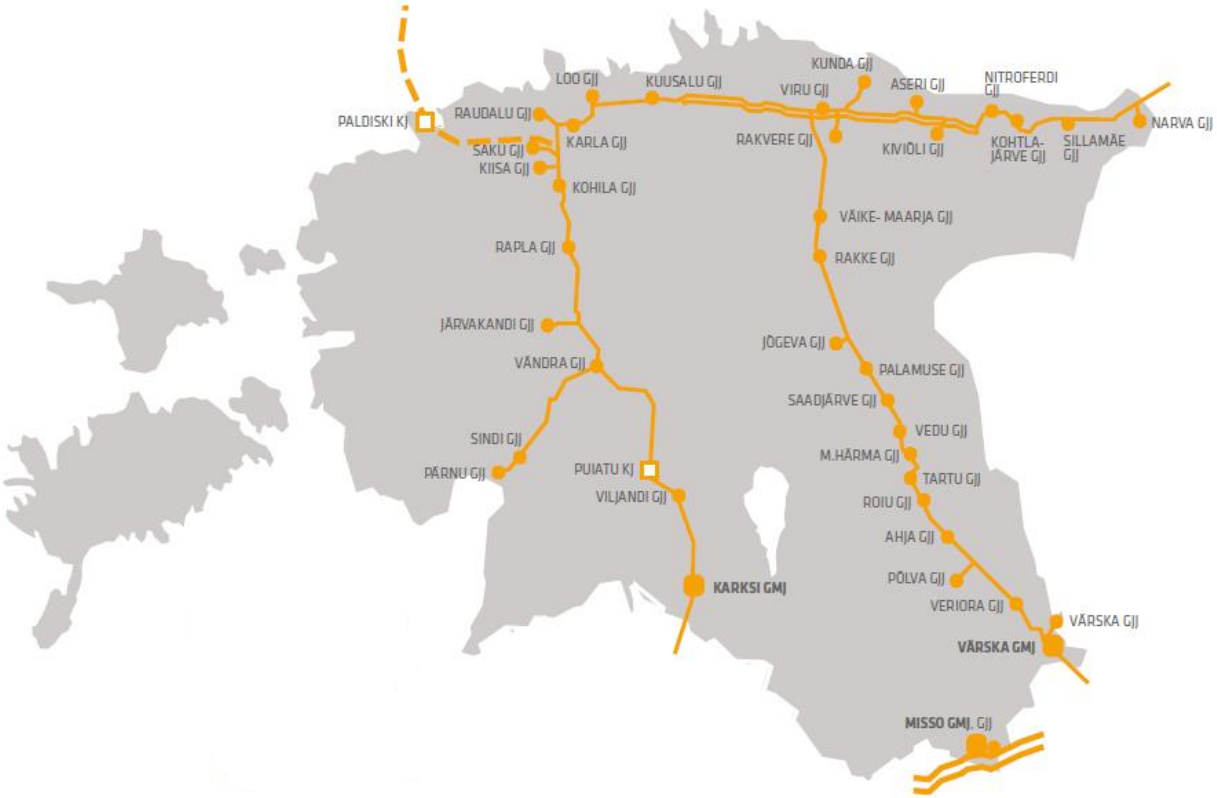
Rohkem oleme sõltuvad Vene toormetest

- Energiakaubandus on Venemaa peamiseks sissetulekuallikaks
- Metalli- ja puidutööstus ning ehitussektor kasutavat palju Vene, Valgevene ja Ukraina toorainet
- Põllumeeste hulgas on sõltuvus Vene mineraalväetistest aastatega kasvanud

Allikad: statistikaamet

Täielik sõltuvus Vene gaasist

- Vene gaasi osakaal Euroopas 40%, Eestis 98%
- Mootorikütuste import väiksem
- Muud õlid ja naftasaadused re-eksporditakse suures osas

Allikad: Elering, statistikaamet, Eurostat

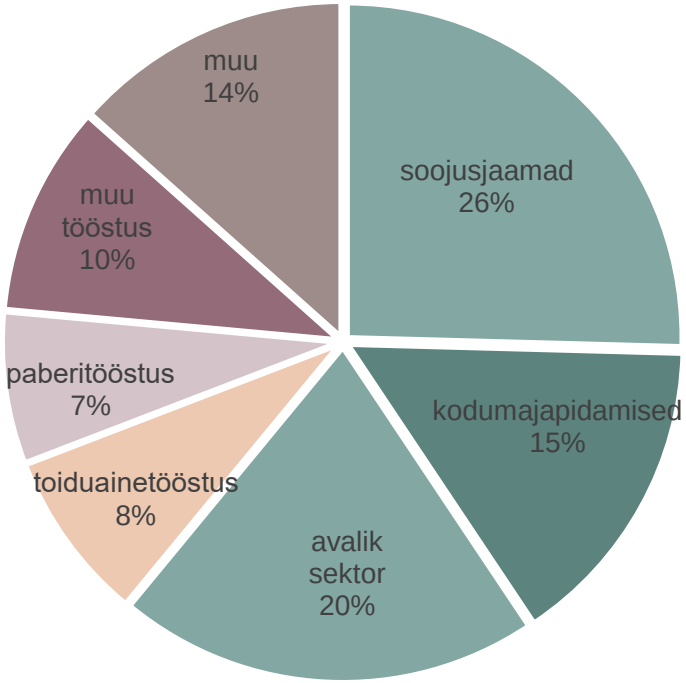
Kolmandik kasutatavast saematerjalist pärineb Venemaalt

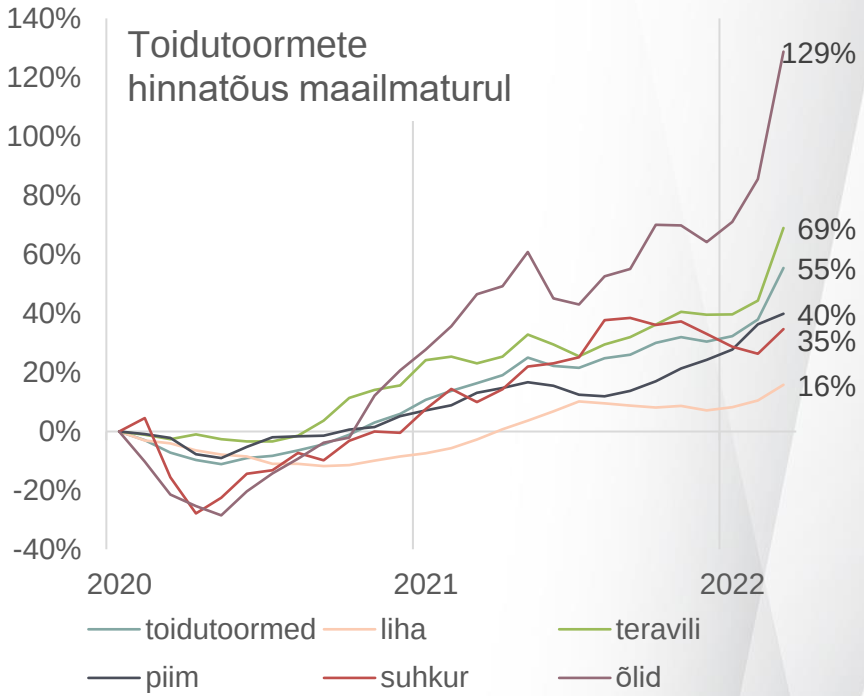
- Ekspordime sama palju kui impordime (?)
- Alternatiiv on olemas (Skandinaavia?) aga kallim
- Võimalik ka siseriiklikku raiemahtu kasvatada

Allikad: statistikaamet

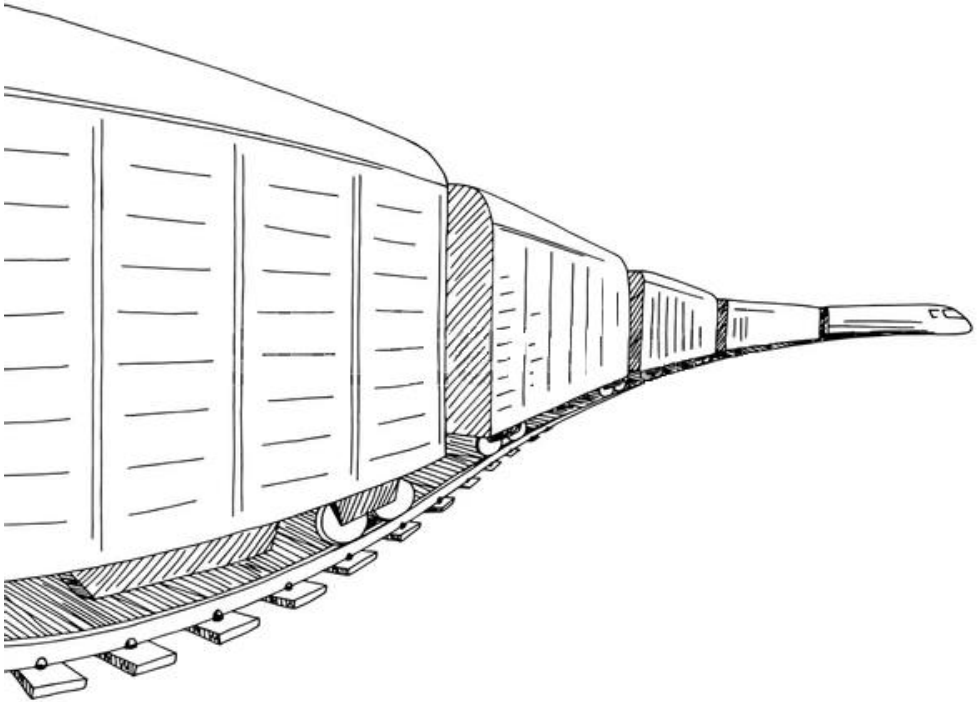
Toiduainetööstus ootab suuremat tagasilööki sügisel

Allikad: statistikaamet, Bloomberg

Peamine mõju Eesti majandusele avaldub läbi üldise hinnatõusu ja ebakindluse kasvu

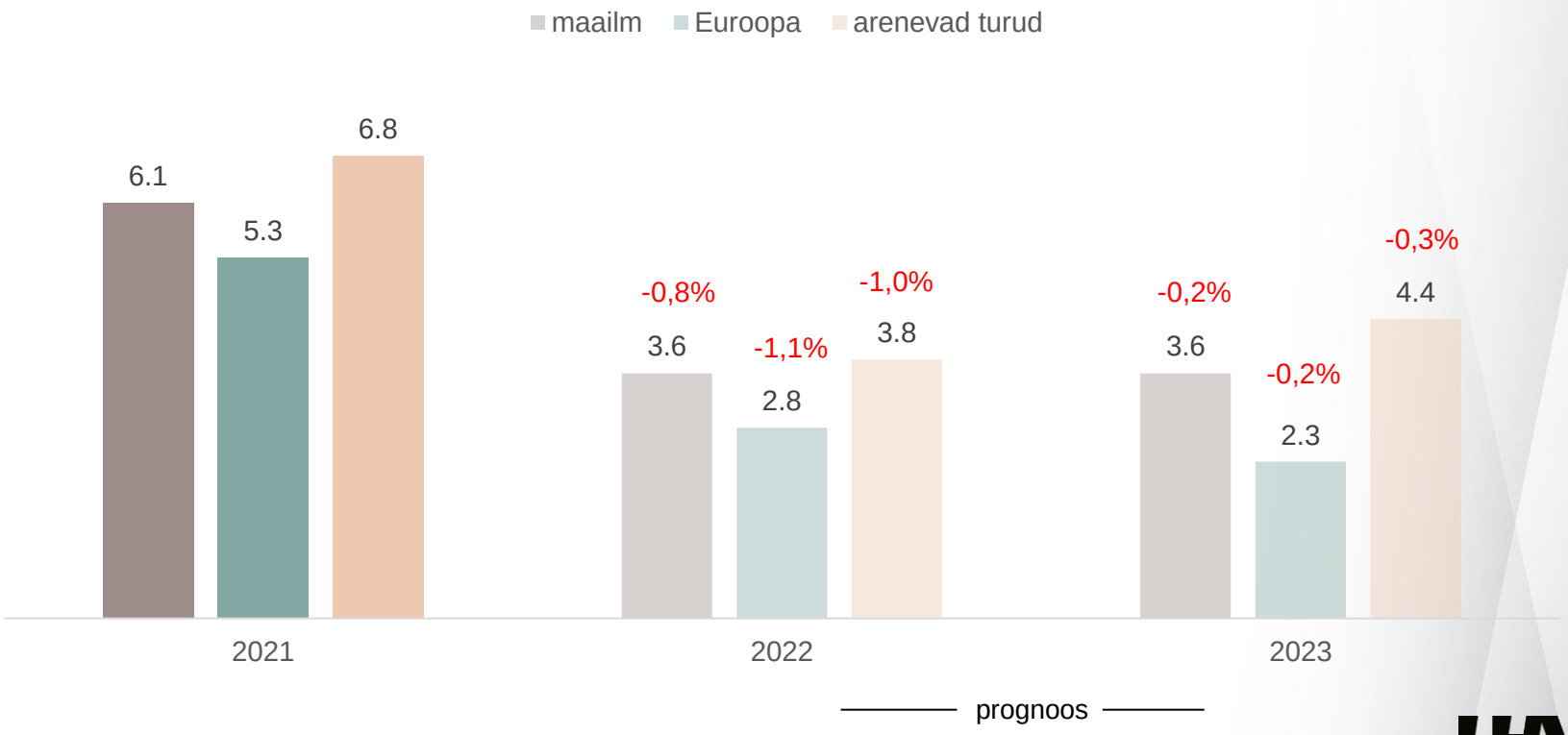

- Transpordisektoris vähenevad ärimahud
- Ehitussektoris tekib materjali nappus ning hõive väheneb
- Tööstuses läheb aega, et tarneahelad ümber korraldada
- Pangandussektori vastupanuvõime on tugev

ETTEVAADE

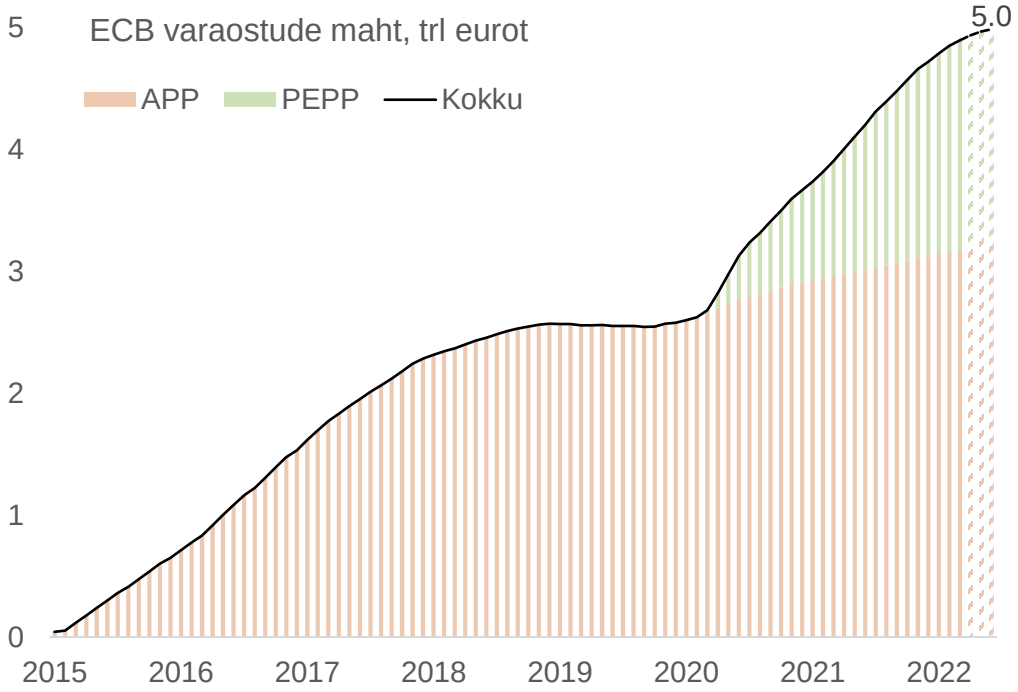
Kogutud hoiused ja pensionireform ei lase majandusel sügavale kukkuda

Maailmamajanduse väljavaade on muutunud häguseks

Allikad: IMF

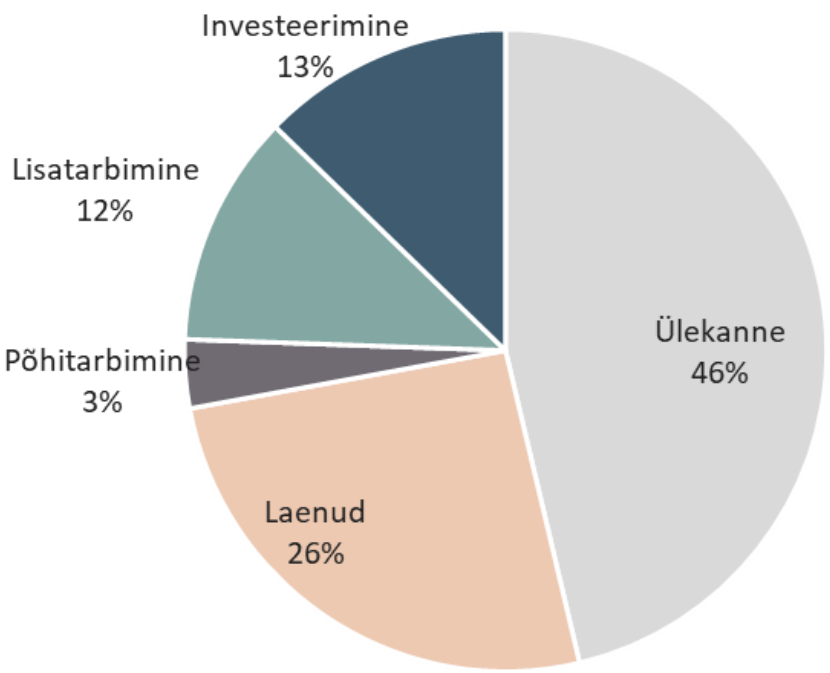
Euroopa Keskpank alustab sügisel intresside tõstmisega (?)

- Varaostud lõpetatakse kolmandas kvartalis
- Ostuprogrammi lõpetamise ja intresside tõstmise vahele jäetakse selge vahe
- Turgudel oodatakse aasta lõpuks 0-0,2% deposiidi intressimäära (praegu -0,5%)

Allikad: Euroopa Keskpank; LHV arvutused

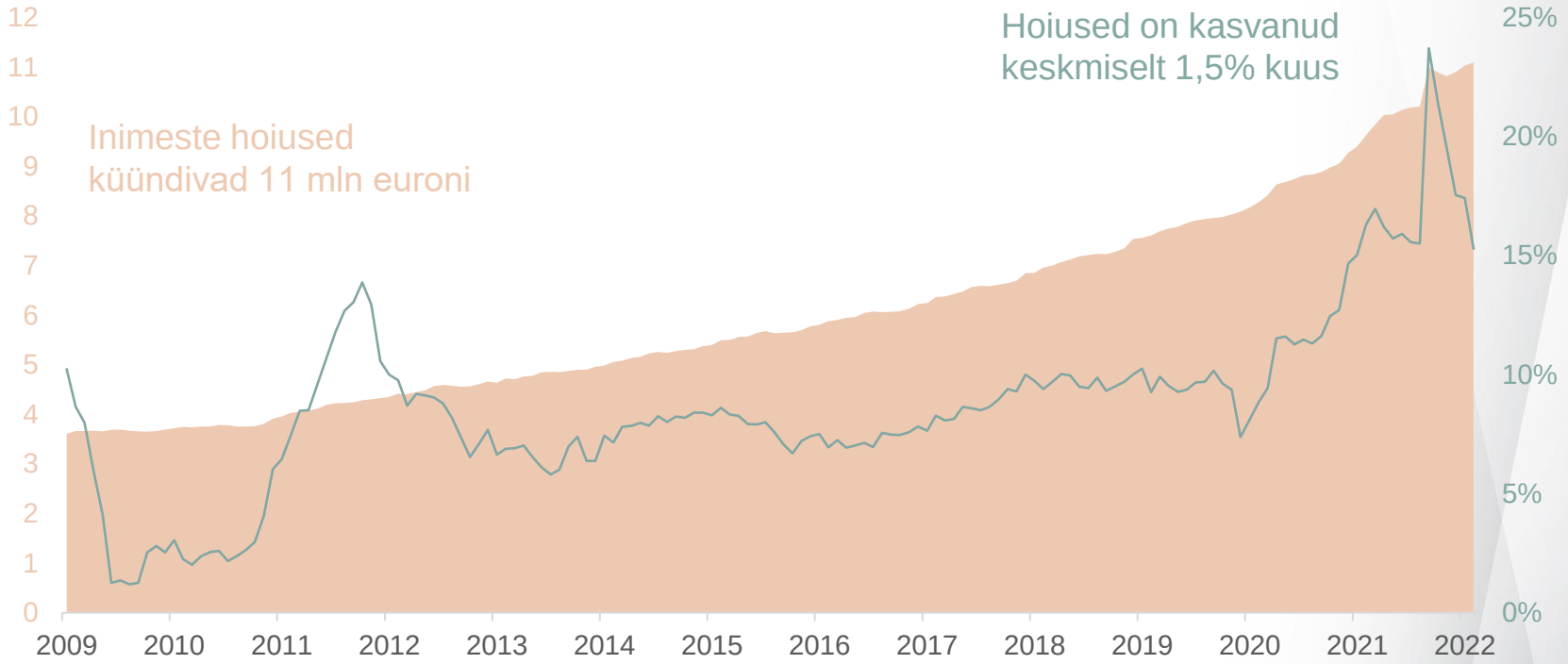
II pensionisamba rahadest on tänaseks kulutatud ca 80% (?)

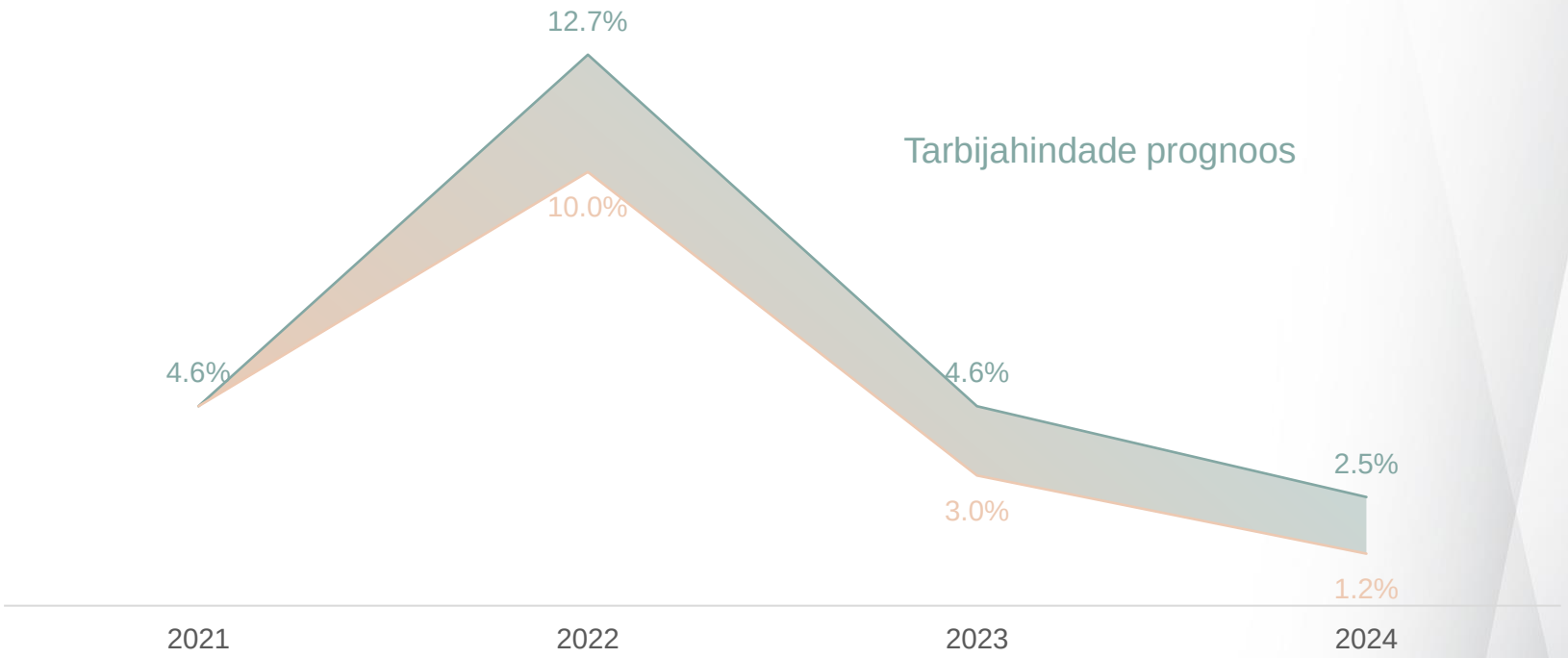
- Kõige rohkem ja kõige esimesena suurenes laenude tagasimaksmine
- Suur osa rahast jagati ülekannetena oma teiste kontode ja pereliikmete vahel
- Varakamad kliendid suunasid rohkem raha laenude tagastamisele ja investeerimisele, vähem varakamad tarbimisele
- 2022. aastal võetakse II sambast välja kuni 300 mln eurot

Allikas: LHV arvutused

Hüppeliselt kasvanud säästud aitavad hinnakasvuga toime tulla

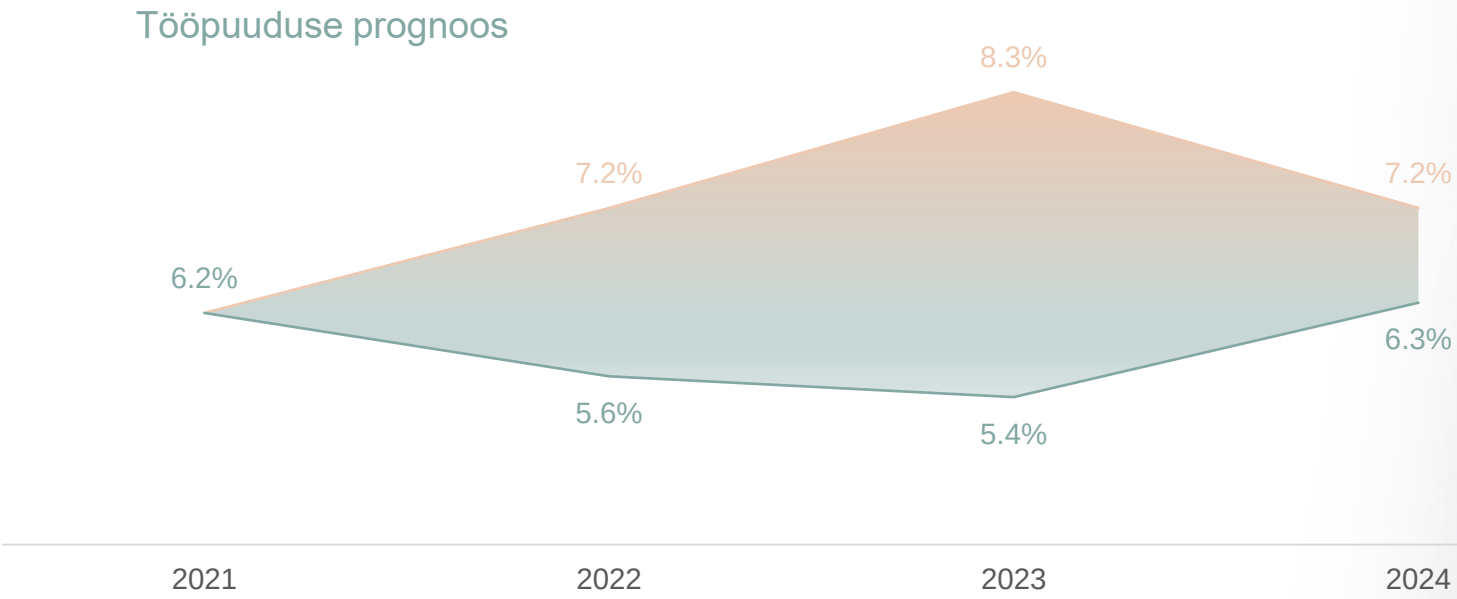

Hinnakasv püsib tänavu kiire, kuid aeglustub siis majanduse stabiliseerumise aga ka tugeva baasi mõjul

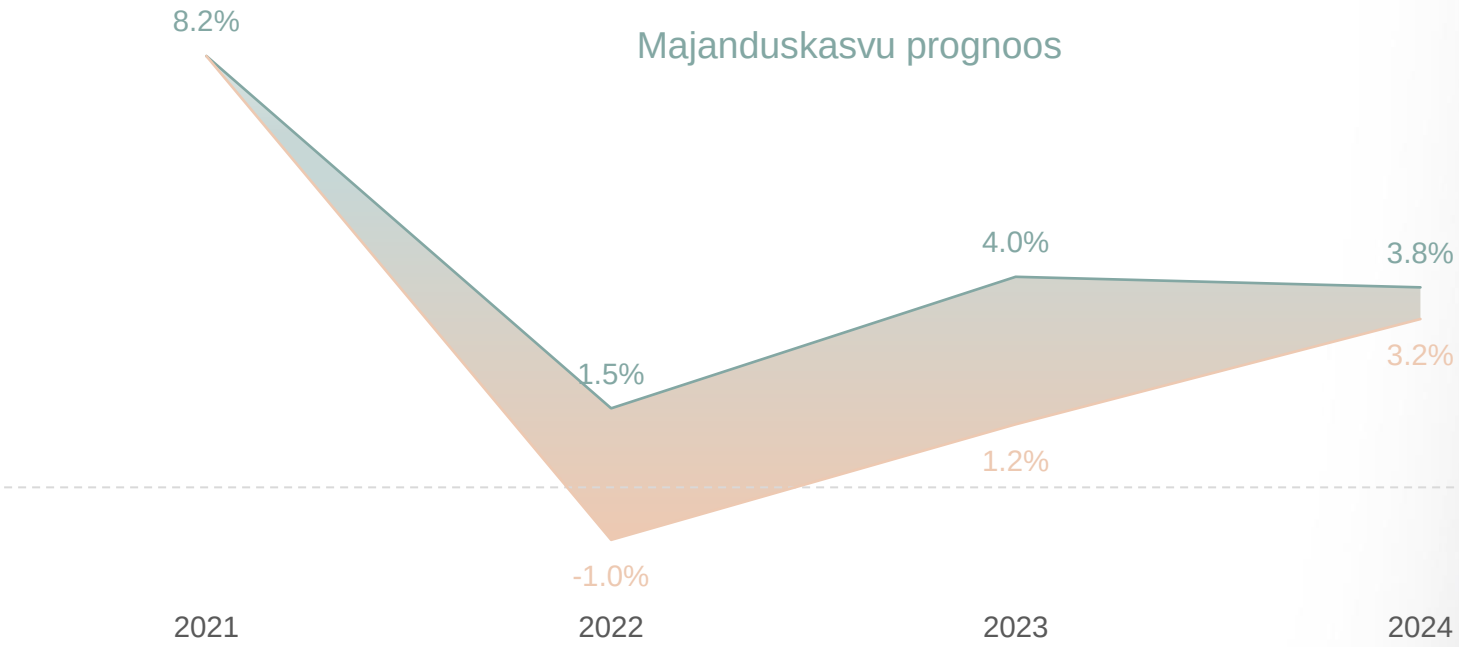

Allikas: Rahandusministeerium, Eesti Pank, Swedbank, Luminor, IMF, LHV

Tööturgu mõjutavad nii sõjapõgenikud kui tööstusest vabanenud inimesed

Majanduskasv sõltub ettevõtete võimest sanktsioonidega kohanduda

Allikas: Rahandusministeerium, Eesti Pank, Swedbank, Luminor, IMF, LHV

Aitäh!
Küsimusi?

Kristo Aab
LHV majandusanalüütik

kristo.aab@lhv.ee